

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.

Östtimor - UNHRC:s session i Genève

Det låter nästan som ett hån, men till ordförande för Förenta Nationernas kommissionens för mänskliga rättigheter (United Nations Commission on Human Rights - UNHRC) 61:a session i Genève den 14 mars till 22 april i år utsågs den indonesiske diplomaten Makarim Wibisono.

Vid sessionen behandlades också Östtimor. Dels lobbade ett antal NGO:er för att FN ska uppfylla sina löften om rättsliga processer i Östtimor och Indonesien. De krävde att UNHRC skulle stötta expertkommissionen. Dels behandlades en omfattande rapport från FN:s kommissionär för mänskliga rättigheter.

Rapporten fastställer att det behövs fortsatt stöd till statliga institutioner och civilsamhället för att främja och skydda de mänskliga rättigheterna efter UNMISSET:s avslutning. Kommissionärens kontors stöd borde fortsätta efter den 20 maj 2005 och för detta behövs ekonomiskt stöd.

Rapporten konstaterar att rättsväsendet är svagt, brist på kompetent personal, ineffektiv hantering av fallen och hänvisning av mål från det formella rättsväsendet till lokala metoder för att lösa tvister utgör problem. Under 2004 lades flera lagförslag fram. Under 2005 påbörjas en två och ett halvt år lång utbildning av jurister. Men den kommer att hållas på portugisiska trots att bara 20 % av juristerna behärskar språket.

Domstolarna i Baucau, Suai och Oecussi fungerade bara under en mindre del av 2004. I februari beslutades att inom sju månader alla domstolsdokument ska skrivas på något av de officiella språken, tetum och portugisiska. Den korta fristen kan komma att påverka domstolarnas effektivitet.

Det finns ett stort antal rapporter om övergrepp, godtyckliga arresteringar, användning av onödigt våld, dålig behandling av arresterade och våldtäkt från polisens (Polisia Nasional Timor-Leste - PNTL) sida. Antalet ökade 2004. Politisk inblandning i PNTL:s arbete förekom också, bland annat beordrades polisen att stoppa fredliga demonstrationer. Trots nya disciplinregler är ansvarsreglerna oklara och otillräckliga. Det har resulterat i straffrihet för polisens brott.

Försvarsmakten (Força Defesa Timor-Leste - F-FDTL) rapporteras ha angripit PNTL.

Fysiskt och psykiskt våld mot kvinnor och flickor fortsätter att vara ett allvarligt problem. Våld inom

José Ramos-Horta i Stockholm den 16 maj 1983 vid ett seminarium arrangerat av Östtimorkommittén

familjen, våldtäkt och sexuella övergrepp rapporteras regelbundet. Lagförslag om våld inom familjen har ännu inte antagits. Människorättsavdelningen av UNMISSET och den ideella organisationen Övervakning av rättssystemet (Judicial System Monitoring Programme - JSMP) har undersökt möjligheterna till rättvisa för kvinnliga offer. Undersökningen visar att det behövs mer specialiserat stöd för kvinnor.

Positivt är att myndigheterna enligt rapporten har hanterat ett antal fall med religiösa spänningar bra.

Östtimors utrikesminister José Ramos-Horta var den som för Östtimors regering kommenterade rapporten. Han var mycket kritisk mot den i sitt svar och menade att regeringen föredrog att koncentrera sig på framtiden, vilket sanningskommissioner gör.

Han sade också att regeringen övervägt särskild lagstiftning mot våld inom familjen.

Horta bekräftade rättsväsendets dåliga tillstånd, men sade att det inte var språksvårigheter som var de blivande domarnas problem. Tvärtom vad rapporten säger, så kunde de välja mellan fyra språk, tetum, portugisiska, bahasa indonesia och engelska för sitt prov; alla valde tetum.

Horta kritiserade rapporten för att den i stället för att rapportera om samarbetet inom området mänskliga rättigheter behandlade läget för de mänskliga rättigheterna i Östtimor.

Tommy Pollák
